

Naczelne Dowództwo W. P. Poczta polowa Nr.53. ~~xxxxxxx~~ d. 14.X. 1920 r.
(Sztab Generalny).

KS

531975

ODDZIAŁ II.

Ew/G. Nr. 47336/II.

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

w B e l w e d e r z e .

Do wiadomości przesyła się odpis raportu
Attache wojskowego w Kopenhadze z dn.29.IX.20 r.
Nr.465, zawierającego informacje o ostatnich
wyborach w Danji.

1 załącznik.

Szef Oddziału II.

Za zgodność:

M A T U S Z E W S K I m.p.

Ppułkownik p.d.Szt.Gen.

M. Przeworski

O t r z y m u j ą :

Adjutantura Generalna.

M.S.Wojsk.Oddz.II.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L: Dz 531975 dnia 4/X 1920 r.

Lecząca Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Attache wojskowy przy Peselstwie Polskim w Kopenhadze.

L.465 pouf.

Raport.

Odpis.

Do

Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich Oddz. II.

W

Kopenhaga dnia 29. IX. 1920.

Warszawie.

~~Jako załącznik Nr. 1 przedkładam kilka informacji o aranii niemieckiej, podanych mi przez tutejszy sztab generalny.~~

Woj Od czasu wyjazdu Litwineffa z Kopenhagi i pod wpływem polskich zwycięstw, nawet radykalna prasa duńska odwróciła się od bolszewickiej Rosji i cieszy się niepowodzeniami Litwineffa w Norwegji, napadając na "Politiken", który umieścił interview z Marją Nielsen, duńską bolszewiczką, która powróciła z Rosji i chwali bolszewizm. Litwineff przestał bowiem rządowi norweskiemu proponować traktatu handlowego, w której stawia żądania oficjalnej reprezentacji Rosji w Norwegji i pozwolenia na pobyt oficjalnej rosyjskiej delegacji handlowej. Norwegja odpowiedziała ze swej strony projektem umowy, która tylko ogranicza się do stosunków handlowych. Według tego projektu bolszewicy mieliby pewne dyplomatyczne przywileje, m. i. również możność wystania do Norwegji małej delegacji handlowej, której będzie przysługiwać prawo kurjerów i szyfrowanych depeesz, ale jej członkowie muszą wstrzymać się od wszelkiej propagandy. O jakimkolwiek wolnym transito przez Norwegję do Rosji nie może być mowy.

Również z firmami prywatnymi nie doprowadził Litwineff podobno do skutku ani jednej transakcji. Firmy skarżą się, że Litwineff stawia niemożliwe prepezycje warunki, m. i. żąda uprzedniego uznania sowietu przez Norwegję.

Z powodu zniżenia się jednak kursu waluty duńskiej i połączonej tem drożyzny, daje się odczuwać tutaj chęć zbliżenia handlowego do Rosji. Tutejsze towarzystwo telegraficzne skandynawskie rozpoczęło w tym celu kroki, celem połączenia telegraficznego Rosji z Skandynawją przez Syberję, gdyż podobne tylko Czecho-Słowacja na razie tylko takie połączenie posiada. Większa ilość agentów tego towarzystwa znajduje się już w Rosji, Syberji i Chinach i pertraktacje są w pełnym toku. Rząd francuski i angielski dały podobno temu przedsięwzięciu swoją aprobatę.

Danija

Dnia 21.IX.b.r.edbyły się w Danji wybory do parlamentu(Folketingu), już po zmianie konstytucji z powodu przyłączenia nowej prowincji Szlezwigu.

Rezultat wyborów jest następujący:

Umiarkowana lewica(Venstre)	51 mandatów	(0 zysku)
Socjaldemokracja	48 -"-	(zysk 6)
Konserwatyści	27 -"-	(" 1)
Radykalna lewica	18 -"-	(" 2)
Erhvervspartiet	3 -"-	(traci 1)
Niemcy w Szlezwigu	1 -"-	(zysk 1)

Penieważ nowy folketing ma o 9 mandatów więcej od dawnego(wskutek przyłączenia Szlezwigu), a z nich 4 mandaty przypadły lewicy umiarkowanej, przeto rezultat wyborów w właściwej Danji przyniósł stronnictwu rządowemu stratę czterech mandatów.

Wzrost głosów radykalnych tłumaczy się 1.) tą okolicznością że przy wyborach 21.IX.b.r.głosowali po raz pierwszy ludzie w wieku 25 do 29 lat(Granica wieku wyborców, pierwotnie oznaczona na lat 30, została później obniżoną do lat 25 z tem, że przy każdym nowych wyborach miała spadać stopniowo o rok. Według tej ustawy miałyby wybory dnia 21.IX.b.r.dawać prawo głosowania tylko 28-letnim lub starszym wyborcom; wszelako uchwalone w ostatnim czasie poprawki do konstytucji postanowiły przesunąć granicę odrazu do lat 25-ciu). Ci młodzi wyborcy głosowali przeważnie za Socja;demokracją i radykalną lewicą; 2.) po klęsce partji radykalnych przy wyborach wiosennych nastąpiła obecnie reakcja: dawni zwolennicy stronnictwa radykalnej lewicy, którzy chwilowo odwrócili się od niego i przeszli do obozu lewicy umiarkowanej ze względów narodowych, obecnie ze względów partyjnych powracają do radykałów. 3.) Rząd lewicowy nie umiał uporać się z trudnościami ekonomicznymi, a mianowicie nie zapobiegł wzrostowi drożyzny. W ostatnich dniach przed wyborami gwałtownie podskoczyły ceny pierwszych środków żywności, masła, mleka, chleba a także nastąpił bardzo znaczny spadek duńskiej waluty w porównaniu z Anglią, Ameryką i Szwecją. Ogół wyborców przypisuje winę tego zjawiska fałszywej gospodarce finansowej rządu.

W Szlezwigu partje radykalne mają najmniej oparcia, jak tego dowodzi podział głosów w ostatnich wyborach:

Lewica umiarkowana otrzymała w Szlezwigu	23236 głosów
Konserwatyści	6910 "
Radykali	4404 "
Erhvervspartiet	1236 "
Niemcy	7000 "

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Socjaliści (duńscy i niemieccy razem) 7600 głosów

W ostatecznym wyniku głosowania otrzymała zatem:

Lewica umiarkowana	4 mandaty
Konserwatyści	1 mandat
Radykali	0
Erhvervspartiet	0
Niemcy	1 mandat
Socjaliści (duńscy i niem.)	1 "

Z pozostałych dwu mandatów, gdyż powiększone folketing o 9, jeden przypada na Danję właściwą, drugi t. zw. mandatem dodatkowym przydzielonym na podstawie ułamków głosowania w różnych okręgach w całym państwie.

Do landstingu (Izby wyższej) odbyły się prawybory dnia 25. IX. b. r. (właściwe wybory 1. X. b. r.) i wtedy dobiegnie do końca epoka ustawicznych wyborów do parlamentu, datująca się od końca marca b. r., od upadku radykalnego gabinetu Zahlego, a spowodowana przedewszystkiem temi zmianami konstytucji, jakich wymagało przyłączenie Szlezwigu. Nowo obrany parlament ma przed sobą normalną kadencję czteroletnią.

Ostateczny wynik wyborów do landstingu przedstawia się następująca:

			w porównaniu z stanem dotychczasowym.
Lewica umiarkowana	34 mandaty		zysk 1
Socjal-demokracja	20 "		" 0
Prawica ludowa	14 "		" 1
Lewica radykalna	7 "		" 1

Mandat z wysp Faeroer, gdzie wybory odbędą się później, przypadnie zapewne, jak dotąd, Lewicy umiarkowanej.

W wynikach powyższych uderza przedewszystkiem znaczny wzrost partji radykalnych (opozycji) w folketingu, gdzie socjaldemokracja zdobyła 6, lewica radykalna 2 mandaty. Partje rządowe zdołały utrzymać się w niezmnieszonej sile jedynie dzięki powiększeniu ilości mandatów wskutek przyłączenia Szlezwigu.

Wywołany tymi okolicznościami wzrost głosów opozycji nie zdołał jednak w składzie obu izb parlamentarnych dokonać zmian ważniejszych. Rząd dysponuje w folketingu znaczną większością 81 głosów (Lewicy umiarkowanej, prawicy ludowej i erhvervspartiet).